

Aan MBZK
Van Constitutionele Zaken

nota

Kamerbrief beperkingssystematiek

TER ONDERTEKENING

Nota actief openbaar

Ja

Onze referentie

2022-0000667419

Datum

6 december 2022

Opgesteld door

[Redacted]

Samengewerkt met

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Tijdens het debat in de Tweede Kamer over het opnemen van een algemene bepaling in de Grondwet in tweede lezing (30 maart 2022) heeft u toegezegd in te gaan op de grondwettelijke beperkingssystematiek van grondrechten. In de bijlage vindt u de concept Kamerbrief waarmee u uitvoering kunt geven aan die toezegging.

Geadviseerd besluit

Instemmen met de brief en deze ondertekenen. Kern

De beperkingssystematiek van de Grondwet voldoet. Samen met het toetsingskader uit verdragen zoals het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) vormt het een gedegen toetsingskader.

Toelichting

De beperkingssystematiek van de Grondwet kent tot op zekere hoogte een formele benadering. Dat houdt in dat de beperkingssystematiek vooral ingaat op de vraag wie fundamentele vrijheden mag inperken. Materiële eisen aan beperkingen van grondwettelijke grondrechten zijn – in tegenstelling tot het EVRM – schaars. Deze keuze is ingegeven door de gedachte dat het aan de democratisch gelegitimeerde wetgever is om belangen af te wegen bij het inperken van grondrechten.

De beperkingssystematiek laat de wetgever echter niet geheel vrij. De reikwijdte van beperkingen moeten precies worden omschreven door de wetgever en deze mogen niet zover gaan dat van zinvolle uitoefening van het betreffende grondrecht geen sprake meer kan zijn. Verder biedt de Grondwet aanvullende bescherming door doelcriteria en procedureregels te stellen. Ook biedt de Grondwet op onderdelen meer bescherming dan de verdragen, zoals door te eisen dat beperkingen bij formele wet worden gesteld.

De Kamerbrief raakt aan de voorgenomen herziening van het toetsingsverbod uit artikel 120 Grondwet. Een herziening van artikel 120 Grondwet leidt waarschijnlijk tot een intensievere dialoog tussen de rechtsprekende en wetgevende macht. Op termijn levert dit naar verwachting nieuwe inzichten op over de grondwettelijke grondrechten en de beperkingssystematiek. Voor nu is er echter geen aanleiding om de beperkingssystematiek te wijzigen. Dit sluit ook aan bij de beantwoording

van vragen van de Eerste Kamer over de hoofdlijnenbrief constitutionele toetsing. De beantwoording heeft u al goedgekeurd, en wordt deze week verzonden naar de Eerste Kamer. (zie bijlage 2).

Onze referentie
2022-0000667419

Datum
6 december 2022

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief beperkingssystematiek	
2	Beantwoording van vragen Commissie EK over Hoofdlijnenbrief constitutionele toetsing	